

Cirkulärnr: 2002:39
Diariernr: 2002/0889
Handläggare: Signild Östgren m.fl.
Sektion/Enhet: Finanssektionen
Datum: 2002-04-17
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Individ- och familjeomsorg
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan, stadsbyggnad, bygglov
Miljöskydd/Naturskydd
Rubrik: 2002 års ekonomiska vårproposition

Finanssektionen
Signild Östgren m.fl.
EJ

2002-04-17

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Personalfrågor
Individ- och familjeomsorg
Handikappomsorg
Äldreomsorg
Invandrar- och flyktingfrågor
Arbetsmarknad
Barnomsorg
Grundskola
Gymnasieskola
Vuxenutbildning
Plan, stadsbyggnad, bygglov
Miljöskydd/Naturskydd

2002 års ekonomiska vårproposition

Den 15 april lade regeringen fram 2002 års ekonomiska vårproposition (2001/02:100) med förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken. Propositionen är annorlunda utformad än tidigare på grund av att riksdagen beslutat att regeringen inte skall föreslå nya utgiftstak i vårpropositionen. Den innehåller däremot som tidigare en finansplan, med redogörelse för inriktningen på regeringens ekonomiska politik, en prognos för svensk ekonomi och en tilläggsbudget för 2002. I detta cirkulär sammanfattar vi de förslag som berör kommunen.

Vårpropositionen ger i huvudsak en sammanfattning av redan beslutade reformer inom olika områden och mer detaljerade förslag skjuts fram till höstens budgetproposition. För kommunerna innebär detta att planeringsförutsättningarna i den kommunala verksamheten försämras.

Kommunförbundets egna kommentarer är skrivna med kursiv stil.

Ekonomi	3
Svag tillväxt i år – men nu vänder det uppåt	3
Svagare utveckling av skatteunderlaget 2002–2003	4
Generella statsbidrag åren 2002 till 2005	4
Ökade skatteintäkter och sänkt statsbidrag	5
Finansieringsprincipen ska följas	6
Tillfälligt sysselsättningsstöd år 2002	6
Bidrag till kommuner och landsting med befolkningsminskning	7
Barn och utbildning	7
Barnomsorgsreformens sista etapp	7
Nytt rekryteringsbidrag vid vuxenstudier	7
Administrationen av rekryteringsbidraget	7
Fler utbildningsplatser till vuxenutbildningen	8
Äldreomsorg	8
Anställningsstöd till vård och omsorg på försök	8
Handikappomsorg	8
Kostnaderna för personlig assistans ökar	8
Snabbare handläggning av bilstödet till handikappade	8
Invandrare och flyktingar	9
Kortare handläggningstider för asylsökande	9
Individ och familjeomsorg	9
Full finansiering av riksnormen krävs	9
Faktorer som kan påverka försörjningsstödet	9
Infrastruktur och bostäder	10
Mer pengar till bostadsbyggandet	10
Stödet till kommuner med tomma lägenheter och stor utflyttning utökas	10
Kommunikationer	10
Inga överraskningar i vårpropositionen	10
Arbetsmarknadspolitik	11
Aktivitetsgarantin	11
Möjlighet till studier på folkhögskola inom aktivitetsgarantin	11
Höjd a-kassa om det statsfinansiella läget tillåter detta	12
Regionalpolitik	12
Möjlighet till förskottsutbetalningar av medel från strukturfonden	12
Arbetsgivarfrågor	12
Ökad hälsa i arbetslivet	12
Ett jämställt och icke-diskriminerande arbetsliv	14
Kortare arbetstid och ökat inflytande över arbetstidens förläggning	15
Sjuk- och föräldraförsäkringen	15
Statligt anställningsstöd till arbetsgivare	15
Ett system för individuell kompetensutveckling	16

Ekonomi

Svag tillväxt i år – men nu vänder det uppåt

I vårpropositionen ansluter sig regeringen till flertalet övriga konjunkturbedömares bild om ett svagt tillväxtår även 2002. Regeringen reviderar ned sin bedömning av tillväxten till måttliga 1,4 procent. I höstas bedömde regeringen att denna skulle bli 2,4 procent. Även förra året blev tillväxten svagare än regeringens bedömning. BNP-ökningen stannade på 1,2 procent att jämföra med prognosen på 1,7 procent.

Tillväxtutsikterna har dock förbättrats såväl internationellt som i Sverige de senaste månaderna varför regeringen bedömer att återhämtningen har påbörjats och att det sker en betydande förstärkning av ekonomin till hösten. Nästa år kommer bruttonationalprodukten att växa med nära 3 procent enligt regeringens bedömning. Den väntade internationella konjunkturuppgången leder till en återhämtning av exporten samtidigt som den ekonomiska politiken är expansiv och bidrar till att stärka hushållens inkomster. Hushållens disponibla inkomster beräknas öka med hela 4,6 procent i reala termer i år.

Kommunförbundets senaste bedömning av makroekonomin gjordes i december. Den låg också till grund för kalkylerna i *Kommunernas ekonomiska läge* som publicerades i mars. Jämfört med Kommunförbundets prognos innebär regeringens bedömning en något starkare tillväxt i år och nästa år. Men bedömningarna är relativt lika. Kommunförbundets nya bedömning över svensk ekonomi och skatteunderlagsutvecklingen kommer i början av maj.

Tabell 1. Jämförelse av nyckeltal, procentuell förändring

	2001	2002	2003	2004	2005
BNP					
Kommunernas ekonomiska läge, mars	1,2	1,0	2,6	2,9	2,3
Vårproposition, april	1,2	1,4	2,8	2,5	
Arbetslöshet, procent av arbetskraften					
Kommunernas ekonomiska läge, mars	4,0	4,5	4,2	3,9	3,9
Vårproposition, april	4,0	4,3	4,0	3,9	
KPI, genomsnittlig förändring					
Kommunernas ekonomiska läge, mars	2,6	2,0	2,0	2,0	2,0
Vårproposition, april	2,6	2,1	2,2	2,1	
Timlön					
Kommunernas ekonomiska läge, mars	4,2	3,7	3,8	4,0	4,0
Vårproposition, april	4,2	3,5	3,5	3,5	

Noterbart är att regeringen, liksom tidigare, förutsätter att **timlönerna** skall öka med bara 3,5 procent under prognosperioden. Visserligen är det rimligt att timlönerna blir lägre än 4,2 procent, vilket var utfallet för år 2001, men 3,5

procent förefaller orimligt lågt. Regeringen beskriver inte hur det är möjligt att komma ner på en sådan låg nivå, särskilt som tillväxten skall förstärkas till hösten, utan man ser 3,5 procent timlöneökningar som en beräkningsteknisk förutsättning för prognosen.

Den offentliga sektorns finansiella sparande uppgick till 4,8 procent av BNP år 2001. I år väntas det **offentliga sparandet** sjunka till 1,8 procent av BNP. Detta är något under regeringens mål om ett överskott i genomsnitt av 2 procent över en konjunkturcykel. Regeringen anger att denna avvikelser är förenlig med målet mot bakgrund av den kraftiga nedrevidering som gjorts av BNP-tillväxten jämfört med budgetpropositionen. Även för 2003 och 2004 beräknas det finansiella sparandet i offentlig sektor till 1,8 procent.

När det gäller utrymmet för **kommunal konsumtion** (kommuner och lands-ting) har regeringen reviderat ned sin bedömning. I höstas trodde man på ett utrymme av ca 1,2 procent per år 2002–2004. Nu anser man att utrymmet enbart är ca 0,5 procent per år.

Svagare utveckling av skatteunderlaget 2002–2003

Regeringen har reviderat upp sin bedömning av skatteunderlaget för 2000 och 2001. Tillväxten i skatteunderlaget mattas dock av betydligt i år och de närmaste åren framöver. Justerat för regeleffekter blir ökningstakten kring 4 procent åren 2002–2004, vilket kan jämföras med en ökningstakt på ca 5,5 procent åren 2000–2001.

Tabell 2. Utvecklingen av skatteunderlaget 2000–2004, procent

	2000	2001	2002	2003	2004
Vårpropositionen, april	7,47	6,07	4,42	6,05	4,26
Budgetpropositionen, oktober	7,06	5,54	5,01	6,53	4,18
Cirkulär 2002:24, mars	7,5	6,1	5,4	6,3	4,8
Regeleffekter	1,5	0,9	1,0	2,1	

Eftersom regeringens tidigare prognoser och fastställda uppräkningsfaktorer varit betydligt lägre än det slutliga utfallet av skatteintäkterna för åren 2000 och 2001 innebär det att det blir stora slutavräkningar avseende dessa år. Nedgången i ökningstakten av erhållna skatteintäkter blir på så sätt fördröjd.

Regeringens nya bedömning innebär att skatteunderlaget ökar långsammare än den fastställda uppräkningsfaktorn för år 2002. Kommunförbundets marsprognos skiljer sig relativt kraftigt avseende skatteunderlagstillväxten i år. Kommunförbundets bedömning innebär nära en procentenhets högre skatteunderlagstillväxt i år än regeringens prognos. Detta trots att kommunförbundet har lägre tillväxt i sin prognos. Troligen förklaras detta av såväl högre timlöner som högre sjukersättningar i vår prognos jämfört med regeringens.

Generella statsbidrag åren 2002 till 2005

Aktuella förändringar av statsbidraget redovisas i tabellerna 3 och 4 nedan.

Tabell 3. Generella statsbidrag till kommunerna åren 2002–2005, miljoner kronor

	2003	2004	2005
Statsbidragsram enligt BP 2002 cirk. 2001:106	55 348	55 904	
Förändringar cirkulär 2002:24	-350		
Momskontosystemet (prop. 2001/02:112)	-22 003	-22 003	-22 003
Summa cirk. 2002:24	32 995	33 901	33 901
<i>därav</i> åldersrelaterat	6 740	6 740	6 740
Förändringar VP 2002			
Inkomstprövning av änkepension upphör	-167	-167	-167
Totalt VP 2002	32 828	33 734	33 734
<i>därav:</i>			
åldersrelaterat	6 740	6 740	6 740
barnomsorgsreformen	1 700	1 700	1 700
vårdöverenskommelsen	883	1 183	1 183
förbehållsbelopp samt högkostnadsskydd ÄO	900	900	900

Tabell 4. Generella statsbidrag till kommunerna åren 2002–2005, kronor per invånare

	2003	2004	2005
Statsbidragsram enligt BP 2002 cirk. 2001:106	6 198	6 246	
Förändringar cirkulär 2002:24	-39	0	
Momskontosystemet (prop. 2001/02:112)	-2 464	-2 458	-2 452
Summa cirkulär 2002:24	3 695	3 787	3 778
<i>därav</i> åldersrelaterat	755	753	751
Förändringar VP 2002			
Inkomstprövning av änkepension upphör	-19	-19	-19
Totalt VP 2002	3 676	3 769	3 760
<i>därav:</i>			
åldersrelaterat	755	753	751
barnomsorgsreformen	190	190	189
vårdöverenskommelsen	99	132	132
förbehållsbelopp samt högkostnadsskydd ÄO	101	101	100

Ökade skatteintäkter och sänkt statsbidrag

Från och med år 2003 upphör inkomstprövningen av änkepensionen. Detta ökar skatteunderlaget, vilket i sin tur medför ökade skatteintäkter. Regeringen gör bedömningen att förändringen motsvarar 167 miljoner i ökade skat-

teintäkter. För att neutralisera detta sänker regeringen statsbidraget med motsvarande belopp.

Kommunförbundet har inte haft tillgång till regeringens underlag, utan förutsätter att beräkningarna är korrekt gjorda.

Finansieringsprincipen ska följas

Från och med år 2002 förändras riksnormen för socialbidrag, se avsnittet Individ och familjeomsorg.

Kommunförbundet har godkänt att detta finansieras genom det tillfälliga sysselsättningsstödet i år. För åren 2003 och framåt har Kommunförbundet beräknat kostnaden för denna förändring till 70–75 miljoner årligen, vilken ska regleras.

Från och med 2003 tar staten över finansieringen av kommunkontosystemet (se prop. 2001/02:112). För att övertagandet ska vara statsfinansiellt neutralt kommer det att ske en växling enligt finansieringsprincipen. Enligt regeringen är det preliminära växlingsbeloppet 22 miljarder kronor. Detta motsvarar den avgift som kommunerna betalar i år. När kommunernas faktiska momsavlyft för 2003 blir känt (februari 2004) kommer en kompletterande växling att göras.

Kommunförbundet har ända sedan systemet infördes 1996 hävdat att finansieringen ska vara statlig och är således nöjd med lösningen. Kommunförbundet kommer att följa utvecklingen av kommunkontot.

Tillfälligt sysselsättningsstöd år 2002

Under år 2002 har ett särskilt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting införts.

Syftet med det extra stödet är att förebygga arbetslöshet och stärka välfärdssektorerna. De kommande åren beräknas kommunerna behöva anställa mycket personal, inte minst för att klara utmaningen av en åldrande befolkning. Genom stödet kan en del av dessa anställningar tidigareläggas.

Stödet består av två delar; ett generellt stöd som ges till kommunerna med ett belopp motsvarande en procent av lönesumman. Det uppskattas till 1,6 miljarder kronor. Den andra delen utgår till de kommuner som ökar sysselsättningen. Regeringen bedömer preliminärt att denna del av stödet uppgår till 800 miljoner kronor för kommuner och landsting sammantaget. Det stödet motsvarar kostnaderna för arbetsgivaravgifterna för sysselsättningstillskottet mellan 2001 och 2002.

Underlaget för stödet beräknas dels på kommunens lönekostnad för verksamhet i egen regi, dels på en schablonmässigt uppskattad lönekostnad för verksamheter som köps in från andra producenter. Hälften av inköpssumman ska beräknas som lönekostnad i det senare fallet. Verksamheter som köps från andra kommuner räknas inte in, för att inte dubbelt stöd ska utgå.

Beslut om stöden fattas av Riksskatteverket efter ansökan av kommunen. Beloppen krediteras kommunens skattekonto. Det generella stödet betalas ut i början av hösten 2002. Nyanställningsstödet betalas ut i efterskott år 2003.

Bidrag till kommuner och landsting med befolkningsminskning

För 2003 och 2004 införs ett särskilt bidrag om 200 miljoner kronor per år till kommuner med kraftiga befolkningsminskningar. 150 miljoner kronor fördelas med ett enhetligt belopp per innevånare för varje procents befolkningsminskning utöver fem procent under tioårsperioden 1990–2000 (se preliminära beräkningar på Kommunförbundets hemsida under Ekonomi). Den andra delen 50 miljoner kronor lämnas efter ansökan till projekt som främjar samverkan mellan kommuner och landsting. Därutöver har ytterligare 25 miljoner kronor anslagits under 2002.

Frågor om avsnittet Ekonomi kan ställas till Signild Östgren, tfn 08-452 77 45, Siv Stjernborg, tfn 08-452 77 51, Henrik Berggren, tfn 08-452 77 42 eller Anders Jonsson, tfn 08-452 77 46, finanssektionen.

Barn och utbildning

Barnomsorgsreformens sista etapp

Allmänna förskolan införs för fyra- och femåringar från 2003 och 1,2 miljarder kronor avsätts. Personalförstärkningarna inom skola, skolbarnsomsorg till sjukts ytterligare 1 miljard kronor under 2003.

Nytt rekryteringsbidrag vid vuxenstudier

Ett nytt rekryteringsbidrag (prop.2001/02:161) införs i syfte att stimulera till vuxenstudier. Rekryteringsbidraget kan ges till den som är över 25 år och under högst 50 veckor. Stödet har två nivåer; 7 391 kronor och 9 058 kronor per studiemånad. Den lägre nivån motsvarar bidrags- och lånedelen i studiemedelssystemet och den högre nivån är det maximala beloppet, inklusive tillägglån. Målgruppen för bidraget är de som har kort tidigare utbildning om de antingen är eller riskerar att bli arbetslösa eller har något funktionshinder och på grund av detta behöver extra tid för att nå studiemålen. Rekryteringsbidraget är ett bidrag, alltså inte skattepliktigt. Kostnaden för bidraget beräknas till 2 miljarder per år och ersätter det särskilda vuxenutbildningsbidraget.

Administrationen av rekryteringsbidraget

Kommunerna ska ansvara för en del i handläggningsrutinen av rekryteringsbidraget. Vidare skall kommunerna ta fram riktlinjer för hur bidraget ska användas.

Kommunerna kommer att kompenseras för den administrativa arbetsinsatsen. Kommunförbundet återkommer med mer information om storlek på belopp.

Fler utbildningsplatser till vuxenutbildningen

Tidigare har riksdagen beslutat om en avtrappning av antalet vuxenutbildningsplatser inom vuxenutbildningen. För att mildra effekten under år 2002 i orter som berörts av vinterns varsel och friställningar inom tillverkningsindustrin och i kommuner med svag efterfrågan på arbetskraft tillskapas ytterligare 6000 utbildningsplatser i år. Den beräknade ökade kostnaden för platserna uppskattas till 108 miljoner kronor.

Frågor om avsnittet Barn och utbildning kan ställas till Mats Söderberg, skolsektionen, tfn 08-452 79 42 och Signild Östgren, finanssektionen, tfn 08-452 77 45.

Äldreomsorg

Anställningsstöd till vård och omsorg på försök

Regeringen kommer inom kort att inleda en försöksverksamhet för att underlätta en tidigareläggning av rekrytering av personal till vård och omsorg. Anställningsstöd kommer att utgå för anställning av arbetslösa inom vård och omsorg. I anställningen bereds tillfälle att genomgå utbildning som motsvarar längst nio månaders vårdutbildning.

Kommunförbundet kommer att återkomma med en mer detaljerad redovisning av förslaget i ett kommande cirkulär.

Frågor om avsnittet Äldreomsorg kan ställas till Ulla Åhs, tfn 08-452 77 96, Kerstin Ahlsén tfn 08-452 77 85 äldreomsorgssektionen och Per Sedigh, finanssektionen, tfn 08-452 77 43.

Handikappomsorg

Kostnaderna för personlig assistans ökar

Statens anslag för personlig assistans beräknas öka med 2 miljarder för perioden 2001–2004. Ökningen beror främst på ett ökande antal assistansberättigade och ett ökat antal timmar per individ.

Denna ökning av antalet assistansberättigade innebär givetvis att även den kommunala kostnaden prognostiseras att öka beroende på att kommunerna betalar de 20 första timmarna. Ett ökat antal assistansberättigade medför även ökad kostnad för kommunerna, då dessa har ansvar för att finansiera tillfälligt utökat behov liksom sjuklön.

Snabbare handläggning av bilstödet till handikappade

Det statliga anslaget för bilstöd till handikappade ökas med 50 miljoner kronor bland annat för att korta väntetiderna för att få bidrag.

Frågor om avsnittet Handikappomsorg kan ställas till Ingrid Söderström, tfn 08-452 78 55, sektionen för socialtjänst, skydd och säkerhet och Signild Östgren, tfn 08-452 77 45, finanssektionen.

Invandrare och flyktingar

Kortare handläggningstider för asylsökande

Antalet asylsökande kommer enligt nuvarande prognoser att öka, främst beroende på den rörlighet som Schengensamarbetet innebär, men också av andra faktorer. Anslaget till Migrationsverket utökas därför redan år 2002 med 620 miljoner kronor för att förkorta handläggningstider och väntetider i mottagningssystemet.

Frågor om avsnittet Invandrare och flyktingar kan ställas till Qaisar Mahmood, tfn 08-452 78 56, sektionen för socialtjänst, skydd och säkerhet samt Signild Östgren, tfn 08-452 77 45, finanssektionen.

Individ och familjeomsorg

Full finansiering av riksnormen krävs

Regeringen har beslutat om riksnormen för socialbidrag år 2002. Till grund för beslutet låg ett förslag från Konsumentverket som bland annat innebar vissa standardförbättringar för barnfamiljer. Regeringen anser i vårpropositionen att kommunerna bör kompenseras för standardförbättringarna och hänvisar till det extra sysselsättningsstöd som tillförs kommunerna under 2002. För finansiering på sikt hänvisar regeringen till höstens budgetproposition.

Det är av stor vikt att finansieringsprincipen tillämpas fullt ut så att kommunerna kompenseras för de ökade kostnaderna från och med 2003.

Faktorer som kan påverka försörjningsstödet

Förändringar i det sociala välfärdssystemet påverkar med olika styrka kostnaderna för socialbidraget (försörjningsstödet). Förslag som kommer att påverka socialbidraget är:

- Barnbidraget har höjts till 950 kronor, studiebidraget likaså.
- Flerbarnstilläggen har höjts i motsvarande mån.
- Maxtaxa har införts på dagis och fritids.
- Barn till arbetslösa och till föräldralediga har numera rätt till plats i förskolan.
- Föräldraförsäkringen har förlängts med en ytterligare mamma/pappamånad.

Frågor om avsnittet Individ- och familjeomsorg kan ställas till Qaisar Mahmood, tfn 08-452 78 56, sektionen för socialtjänst, skydd och säkerhet samt Per Sedigh, finanssektionen, tfn 08-452 77 43.

Infrastruktur och bostäder

Mer pengar till bostadsbyggandet

Från den 1 april 2002 gäller en tillståndsplikt vid avyttring av kommunala bostadsföretag.

För 2003 tillförs 125 miljoner kronor till investeringsbidraget för studentbostäder och 2,5 miljard avsätts för nybyggnad av hyresbostäder under perioden 2003–2006.

Stödet till kommuner med tomma lägenheter och stor utflyttning ökas

Under perioden 2002–2004 bedöms ytterligare 3 miljarder kronor behöva satsas för att stödja omstruktureringen av kommunala bostadsföretag i kommuner med tomma lägenheter och stor utflyttning. En särskild bostadsmyndighet, Statens Bostadsnämnd, inrättas för detta ändamål från den 1 juli 2002.

Frågor om avsnittet Infrastruktur och bostäder kan ställas till Andreas Hagnell, tfn 08-452 78 66, plan- och miljösektionen, samt till Björn Sundström, programberedningen boendepolitik, tfn 08-452 77 52.

Kommunikationer

Konkretare förslag förhoppningsvis i höstens budgetproposition

Vårpropositionen innebär inga överraskningar inom kommunikationsområdet när det gäller utgifter för nationell och regional transportinfrastruktur. På intäkts- (skatte-) sidan redovisas den successiva övergången till en "grön skatteväxling" med beröringspunkter inom transportsektorn utan att deras effekter närmare beskrivs mot de transportpolitiska eller miljöpolitiska målen.

På utgiftssidan ges ett smärre utrymme för tidigareläggning av tidigare senarelagda projekt, vilka aviserades i budgetpropositionen i höstas. I övrigt går nationen i väntans tider på den nya infrastrukturplanperioden 2004–2015 som omfattar en total planeringsram om ca 360 miljarder för de tolv åren.

Enligt vad Kommunförbundet inhämtat innebär dock detta ekonomiska utrymme heller inte ett särskilt stort utrymme för övriga regionala eller nationella satsningar före 2008, utöver de i direktiven av regeringen redan utpekade projekten. Det finns därför ingen anledning att från kommunalt håll ha alltför högt ställda förväntningar på kraftfulla satsningar på infrastrukturen.

År 2002 omfattar den gröna skatteväxlingen ca 2 miljarder kronor genom bland annat en höjning av koldioxidskatten med 15 procent. Skatteintäkterna ska användas för en ytterligare reduktion av grundavdraget med 900 kronor.

Samtidigt med den pågående skatteomläggningen kan konstateras att de lokala investeringsprogrammen (LIP) som avsattes för finansiering av omställning av miljöbelastande verksamheter mot ekologisk hållbarhet inom den kommunala sektorn fasas ut 2003 utan att en särskilt stor andel har utfallit till omställning av transportsystemet. "LIP-pengarna" omfattar ca 6,5 miljarder under åren 1998–2003, varav 360 miljoner det sista året.

Man kan därför avslutningsvis konstatera att de kommande årens avsättningar inte innebär ett tillräckligt utrymme för en önskvärd utveckling av transportsektorn i ett nationellt eller internationellt perspektiv mot bakgrund av de transportpolitiska målen och delmålen. En inriktning mot ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv måste ytterligare stimuleras. Det räcker inte med att enbart upprätta miljö kvalitetsnormer med påföljande ofinansierade kommunala beting. För att bidra till målet om en positiv regional utveckling behöver transportsektorn dessutom ytterligare ekonomiska tillskott att fördela inom ramen för de regionala utvecklingsplanerna.

Frågor om avsnittet Kommunikationer kan ställas till Håkan Johansson, tfn 08-452 79 60, enheten för tillväxt och regional utveckling och Bengt Skagersjö, tfn 08-452 79 64, gatu- och fastighetssektionen.

Arbetsmarknadspolitik

Aktivitetsgarantin

Regeringen aviserar att man kommer att återkomma till frågan om aktivitetsgarantin och det som skrivs i arbetsmarknadsutskottets betänkande 2001/02 AU05 Arbetsmarknadspolitiska program. I betänkandet tas bl.a. upp frågan om behovet av att inom ramen för aktivitetsgarantin skapa insatser för de som står mycket långt utanför den reguljära arbetsmarknaden.

Kommunförbundet har tidigare lämnat synpunkter till näringsdepartementet angående AMS förslag om en s.k. övergångsarbetsmarknad. Om regeringen avser att återta upp frågan vill förbundet ges möjlighet att delta i diskussionen om utformningen om kommunerna som tidigare utpekats som en stor anordnare av åtgärden. Förbundet anser också att det är viktigt att utredningen om Samhalls framtid, utredningen om OSA och lönebidrag samt de förslag som lagts i Jan Rydhs utredning samordnas med förslag om en eventuell övergångsarbetsmarknad.

Möjlighet till studier på folkhögskola inom aktivitetsgarantin

Regeringen har för att öka utbildningsinsatserna inom aktivitetsgarantin i mars beslutat att det ska finnas möjlighet för deltagare att studera på folkhögskolor inom ramen för aktivitetsgarantin.

Höjd a-kassa om det statsfinansiella läget tillåter detta

Regeringen avser att höja ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen under 2002 under förutsättningen att det statsfinansiella läget tillåter detta. Efter beredning av frågan om det statsfinansiella utrymmet avser regeringen att ta ställning till höjning av ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen.

Frågor om arbetsmarknadspolitik besvaras av Vivi Jacobson-Libietis, tfn 08-452 78 20 eller Åsa Person, 08-452 78 24, enheten för tillväxt och regional utveckling.

Regionalpolitik

Möjlighet till förskottsutbetalningar av medel från strukturfonden

Regeringen föreslår att förskottsutbetalningar av medel från Europeiska socialfonden och Europeiska regionala utvecklingsfonden ska få göras till beslutade projekt som drivs av ideella föreningar, lokala kooperativ (ekonomiska föreningar), allmännyttiga stiftelser eller lokala utvecklingsgrupper.

Kommun- och Landstingsförbunden har tidigare tagit upp frågan om möjlighet till förskottsutbetalningar för att underlätta för mindre projektsökande att kunna starta och driva EU-projekt. Förbunden ställer sig positiva till regeringens förslag.

Frågor om regionalpolitik besvaras av Louise Hagström, tfn 08-452 78 23, enheten för tillväxt och regional utveckling.

Arbetsgivarfrågor

Ökad hälsa i arbetslivet

Regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2002 ett åtgärdsprogram i 11 punkter för ökad hälsa i arbetslivet. Därefter har utredningen om en handlingsplan för ökad hälsa i arbetslivet överlämnat sitt slutbetänkande (SOU 2002:5). Där visas att ökningen av antalet sjukskrivna, och därmed i förlängningen antalet förtidspensionerade, har flera förklaringar och att orsakssambanden är komplexa. Arbetet med 11-punktsprogrammet fortsätter och programmet kommer vid behov att förändras. Regeringen har för avsikt att lämna förslag till riksdagen i höst. Kvinnors situation ska då särskilt behandlas.

1. Mål för ökad hälsa i arbetslivet

För att understryka vikten av att den negativa utvecklingen vänds och för att öka kraften och intensiteten i genomförandet av åtgärder anser regeringen att ett mål för ökad hälsa i arbetslivet ska formuleras. Regeringen avser att återkomma med ett sådant mål i samband med budgetpropositionen för 2003. Dessutom ska delmål formuleras och resultatindikatorer för att mäta måloppfyllelsen identifieras. I det arbetet kan t.ex. kvinnors och mäns skilda villkor beaktas.

2. *Trepartssamtal mellan regeringen och arbetsmarknadens parter*

Trepartssamtalen inleddes i november 2001. En första redovisning av arbetet ska göras i slutet av juni 2002. Inriktningen är att komma fram till ett åtagande från parterna i en utvidgad handlingsplan.

3. *Ekonomiska drivkrafter för arbetsgivare för att förebygga ohälsa*

Regeringen avser att ge arbetsgivare starkare ekonomiska drivkrafter att ta ett större ansvar för arbetsvillkoren och för att integrera det förebyggande och rehabiliterande arbetet i verksamheten. Tanken är att det främst är de långa sjukskrivningarna som ska minskas. De avsedda förändringarna förutsätter bl.a. att arbetsgivarkollektivet sammantaget inte får högre kostnader. För närvarande analyseras bl.a. hur ett förändrat finansieringsansvar påverkar arbetsmarknaden för personer som tidigare varit sjukskrivna under längre perioder eller som på annat sätt kan uppfattas ha en ökad risk att bli sjukskrivna i framtiden. Det är regeringens uppfattning att ett förtydligat arbetsgivaransvar inte får utformas så att dessa grupper missgynnas på arbetsmarknaden.

4. *Utveckling av arbetsmiljöarbetet*

Ett uppdrag har lämnats till Arbetsmiljöverket att utreda hur arbetsmiljöcertifiering av privata och offentliga arbetsgivares verksamheter kan utvecklas till att bli en faktor som bidrar till att öka hälsan i arbetslivet.

5. *Hälsobokslut*

Ökad uppmärksamhet behöver riktas mot de enskilda arbetsplatserna. En förbättrad information om detta bör vara till nytta för såväl arbetsgivare som anställda. Regeringen återkommer till denna fråga senast i budgetpropositionen för 2003. Utgångspunkten är att arbetsgivarens redovisningsskyldighet ska begränsas till ett fåtal indikatorer som sammantagna kan ge en bild av hälsoläget på arbetsplatsen.

6. *Försök att minska ohälsan inom den offentliga sektorn*

Särskilda försök genomförs hos några av de stora offentliga arbetsgivarna i syfte att förebygga och minska sjukfrånvaron. Det har avsatts 50 miljoner kronor för 2001 och 20 miljoner kronor för 2002.

7. *Förnyelse av rehabiliteringen – individen i centrum*

Riksförsäkringsverket och Arbetsmarknadsstyrelsen har fått i uppdrag att inleda en förnyelse av den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. För uppdraget har 70 miljoner kronor avsatts för 2002.

8. *Justeringar av den gällande lagstiftningen för att höja kvaliteten i rehabiliteringsarbetet*

Riksdagen har beslutat att försäkringskassorna ska koncentrera rehabiliteringsarbetet på mer komplicerade ärenden.

9. Former för sjukskrivningsprocessen

Kunskapen om varför mönstret för sjukskrivningar visar betydande geografiska variationer behöver förbättras. Riksförsäkringsverket har fått i uppdrag att i samråd med Socialstyrelsen närmare klargöra omfattningen av problemen och följderna för försäkringskostnaderna.

10. Förbättrad statistik och forskning på ohälsområdet

En utredning har tillsatts med uppgift att lämna förslag om förbättrad statistik och forskning på ohälsområdet.

11. Förbättrad tillgänglighet till behandling i hälso- och sjukvården

Riksdagen har (bet. 2001/02:SfU1) gett regeringen tillkänna att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om finansiell samordning som omfattar socialförsäkringen, hälso- och sjukvården, socialtjänsten och arbetsmarknadsmyndigheterna. Frågan bereds för närvarande och kommer att utgöra en integrerad del av den politik mot ohälsa som regeringen återkommer med till riksdagen i höst.

Frågor om 11-punktsprogrammet för ökad hälsa i arbetslivet kan ställas till Hans Granqvist, tfn 08-452 76 24 och Ylva Nordling-Kroon, tfn 08-452 75 58, arbetsgivarpolitiska sektionen.

Ett jämställt och icke-diskriminerande arbetsliv

Ytterligare åtgärder för jämställdhet?

Enligt den nya jämställdhetslagen har parterna tre år på sig att åtgärda osakliga löneskillnader som beror på kön. Regeringen följer detta arbete via JämO och Medlingsinstitutet. Utfallet den 1 januari 2004 av parternas arbete på detta område kommer att vara vägledande för regeringens bedömning av behovet av ytterligare åtgärder, bl.a. skärpt lagstiftning.

Ökade anslag till DO och HomO

Regeringen vill att ansträngningarna för att motverka etnisk diskriminering i arbetslivet ska öka. För detta ändamål föreslås att ytterligare 2 miljoner kronor tillförs Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) för 2002.

Regeringen föreslår att ytterligare 0,5 miljoner kronor tillförs Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) för 2002. Satsningen avser bl.a. att ge ombudsmannen ökade möjligheter att informera om sin verksamhet.

Frågor om ett jämställt och icke-diskriminerande arbetsliv kan ställas till Anna Falkenberg, arbetsgivarpolitiska sektionen, tfn 08-452 76 23. Frågor om lagstiftningen inom området kan ställas till Johanna Read Hilmarsdottir, förhandlingssektionen, tfn 08-452 76 15.

Kortare arbetstid och ökat inflytande över arbetstidens förläggning

Utgångspunkten för regeringens arbete i arbetstidsfrågan är att det är angeläget att korta arbetstiderna och att öka individernas inflytande över arbetstidens förläggning. Inom kort lämnar en parlamentarisk utredning, Kommittén för nya arbetstids- och semesterregler (Knas), förslag i dessa frågor.

Frågor om arbetstids- och semesterregler kan ställas till Ann Garö, förhandlingssektionen, tfn 08-452 75 99.

Sjuk- och föräldraförsäkringen

Regeringen vill höja föräldrapenningens grundnivå från 120 till 150 kronor per dag den 1 januari 2003 och till 180 kronor per dag den 1 januari 2004. (Detta aviserades redan i 2001 års ekonomiska vårproposition.) Om det statsfinansiella läget tillåter det vill regeringen höja inkomsttaket i sjuk- och föräldraförsäkringen från 7,5 till 10 prisbasbelopp den 1 juli 2003. (Detta aviserades redan i budgetpropositionen för 2002.)

Frågor om sjuk- och föräldraförsäkringen kan ställas till Ann-Charlotte Ohlsson, förhandlingssektionen, tfn 08-452 78 93.

Statligt anställningsstöd till arbetsgivare

Ett tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting

Riksdagen godkände nyligen regeringens förslag (prop. 2001/02:95) om ett tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting för 2002 (se även avsnittet Ekonomi). Syftet med stödet är att upprätthålla sysselsättningen och tidigarelägga nyanställningar. Stödet beräknas uppgå till tre miljarder kronor. Det består av två delar – ett generellt stöd och ett nyanställningsstöd. Det generella stödet uppgår till 1 procent av lönekostnadsunderlaget för 2001. Nyanställningsstödet uppgår till 32,82 procent av den beräknade lönekostnadsökningen till följd av nyanställningar mellan 2001 och 2002. Stödet tillgodoses kommuner och landsting genom en kreditering på deras skattekonton. Regeringen meddelar närmare bestämmelser om stödets utformning.

Arbetslösa till vård och omsorg

Regeringen kommer inom kort att inleda en försöksverksamhet för att underlätta rekrytering av personal till vård och omsorg. Arbetsgivare som anställer arbetslösa kan få anställningsstöd, förutsatt att de som anställes ges tillfälle att genomgå vårdutbildning (se även avsnittet Äldreomsorg).

Deltidsarbetslöshet omvandlas till heltidsarbete

Regeringen kommer att göra det möjligt för arbetsgivare att få anställningsstöd när deltidsarbetslöshet omvandlas till heltidsarbete. Regeringen avser att återkomma med ytterligare beskrivning av förslaget i budgetpropositionen för 2003.

Frågor om anställningsstöd kan ställas till Lars-Gösta Andréen, förhandlingssektionen, tfn 08-452 75 92.

Ett system för individuell kompetensutveckling

Regeringen lägger i vår en s.k. riktlinjeproposition till riksdagen där det föreslås riktlinjer för ett system för stimulans av individuell kompetensutveckling (prop. 2002/02:175). Den enskilde individen ges möjlighet att med vissa begränsningar göra skattemässigt avdragsgilla insättningar på kompetensspar-konton. En stimulans för arbetsgivare att göra inbetalningar på en anställds kompetenssparkonto ska införas. Räntan på kompetenssparkonton ska beskattas som vanlig kapitalinkomst. Inledningsvis förvaltas kompetenssparkonton av en statlig myndighet. Uttag från kompetenssparkonton beskattas som tjänsteinkomst. Vid uttag i anslutning till kompetensutveckling ges en stimu-lans i form av en kompetenspremie vars storlek bl.a. beror på längden på kompetensutvecklingen. Kompetenspremien ges i form av en skatteredukt-ion. Under hösten avser regeringen att återkomma med en kompletterande proposition, där systemet närmare utvecklas och förslag till den lagstiftning som behövs presenteras. Systemet avses träda i kraft den 1 juli 2003.

Frågor om individuell kompetensutveckling och kompetenssparande kan ställas till Lars-Gösta Andréen, förhandlingssektionen, tfn 08-452 75 92.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Finanssektionen

Maj-Lis Åkerlund

Signild Östgren